

10155

Sammenhengen mellom kjønn, partnerstrategi og psykologiske partnerkvaliteter

Bacheloroppgave i Psykologi
Veileder: Mehmet Mehmetoglu
Mai 2023

10155

Sammenhengen mellom kjønn, partnerstrategi og psykologiske partnerkvaliteter

Bacheloroppgave i Psykologi
Veileder: Mehmet Mehmetoglu
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for psykologi

Kunnskap for en bedre verden

Forord og egenerklæring

Denne oppgaven markerer avslutningen på studiet bachelor i psykologi, våren 2023. Formålet med oppgaven var å undersøke forholdet mellom psykologiske partnerpreferanser, kjønn og partnerstrategi, og hvilke interaksjonseffekter som kan forekomme mellom type forhold (kort- eller langtidsforhold) og kjønn. Veilederen til prosjektet var Mehmet Mehmetoglu, som gav forslag til problemstilling; og denne ble beholdt med noen justeringer av meg. Litteratursøket ble selvstendig gjennomført, men med et utgangspunkt av artikler gitt av veileder og deling mellom medstudenter. Videre ble også flere artikler delt av veileder, men et hovedpoeng er at arbeidet ble drevet selv. En spørreundersøkelse ble benyttet for datainnsamling, som ble laget med alle medstudenter, studentassistent og veileder. Materialet ble analysert i programmet SPSS og tolket av meg.

Jeg ønsker å rette en takk til medstudenter for godt og støttende samarbeid; hvor en enkelt tok seg av design av flyers for å rekruttere deltakere, en annen håndterte søknader til institutter og siste leide grupperom til hvert ukentlig møte – som til sammen ble mange. En takk gis til vår studentassistent, som har gitt et meget generøst bidrag i form av kunnskap, tid, engasjement og hjelp. Sist rettes en stor takk til veileder Mehmet Mehmetoglu for god veiledning, åpenhet under hele prosessen, og hjelp som strekker seg utenfor rollebeskrivelsen og forventningene jeg hadde.

Abstrakt

Tidligere forskning har funnet at kvinner er det mer selektive kjønn innenfor partnerpreferanser. Generelt sett er begge kjønn mer selektive i langtidsforhold, og menn vektlegger utseende i stor grad i begge typer forhold. Denne studien analyserer sammenhengen mellom psykologiske partnerkvaliteter, kjønn og partnerstrategi, og hvilke interaksjonseffekter kjønn og partnerstrategi har på partnerpreferanser, hvor alle analyser kontrolleres for variasjon med kovariatene materialisme og egalitarisme. Dette ble undersøkt gjennom problemstillingen: «Hvordan vurderer menn og kvinner psykologiske partnerkvaliteter i en romantisk partner, betinget av partnerstrategi?» Studien ble gjennomført i et egalitært samfunn bestående av 855 studenter; hvor 539 var kvinnelige og 316 var mannlige respondenter. Deltakerne skulle bedømme/ svarte på 32 items relatert til partnerpreferanser for kort- og langtidsforhold, som resulterte i 12 faktorer som ble benyttet i analysene. Videre gjaldt undersøkelsen kun respondenter som identifiserte seg som mann eller kvinne og heterofil. Menn foretrakk kvaliteten *utseende* mer enn kvinner, hvor kvinner ble det mer selekterende kjønn gjennom at de prefererte de resterende kvalitetene i høyere grad enn menn. Deltakere orientert for korttidsforhold mente kvalitetene *sosial* og *utseende* var viktigst, mens de på utkikk etter langtidsforhold foretrakk de resterende kvalitetene *forståelsesfull*, *huslig*, *ambisiøs*, *snill* og *reliabel* mest. Preferansen *reliabel* hadde størst forklaringseffekt blant begge prediktorene. Overraskende nok ble ingen statistisk signifikante interaksjonseffekter funnet ettersom dette predikeres av sentrale evolusjonære teorier, men mulige årsaker for dette diskuteres.

Sammenhengen mellom kjønn, partnerstrategi og psykologiske partnerkvaliteter.

Introduksjon og teoretisk bakgrunn

Innsikt i partnervalg og partnerpreferanser startet allerede med Darwin sin teori om seksuell seleksjon. Han skapte et rammeverk for seksuell dimorfisme mellom hann- og hunnkjønn, men i dag er det fortsatt debatt om hva seksuell seleksjon er. I to sider av boken hans (1871, s. 256-57) nevnes fordeler over andre individer eksplisitt i relasjon til reproduksjon, hvilket kan være grunn i at seksuell seleksjon ofte reduseres ned til en teori omhandlende reprodutiv konkurranse (Andersson, 2021). I de samme sidene sier han at teorien sin ikke handler om et generelt rammeverk eksplisitt for reprodutive fordeler, men om en konkurrerende arena for å finne og beholde en *partner* (competitive mating success). Mekanismen bak teorien er altså konkurransen som foregår for å *ha* en partner.

Richard Dawkins følger Darwins linje videre og fremlegger at vi mennesker – og alle andre dyr er maskiner skapt av våre gener (Dawkins, 2006). Han definerer «velferd» (welfare) som «sjanser for å overleve» (2006, s. 3-4). Målet er at genene skal overleve (dermed inkluderer dette både individ og avkom), og dette drives av *atferd* som evolusjonært er blitt kodet inn i genene våre og fungerer som drivkraften vår. Atferden er todelt; altruistiske tankemønstre og selvopptatthet for å få det slik vi helst vil ha det. Med andre ord er velferd og reproduksjon en konkurrerende verden, hvor vi styres av medfødte instinkter – skapt fra et genetisk ståsted - og dette kan forklare i hvilken grad enkelte gener vil overleve/ reprodusere, mens andre ikke vil det. Oppsummert trekker Dawkins en linje mellom Darwin sin teori om seksuell seleksjon og holdning/ atferd.

Av denne grunn er den seksuelle dimorfismen som blir undersøkt i denne studien definert som *psykologiske partnerkvaliteter*, siden de handler mye om holdning- og atferd som for eksempel snill, pålitelig, sosial osv. Enkelt og greit er mekanismene bak partnervalg (partnerpreferanser) som analyseres fokusert mot ikke-kroppslige og ikke-kognitive kvaliteter, hvor det overordnede begrepet for dette er *psykologiske partnerkvaliteter*.

Dawkins mener at selv om vi er kodet til spesifikk type atferd, er det ikke noe vi nødvendigvis må adlyde hele livet. I menneskets liv er vi dominert av kultur, og i psykologiens generelle teori er det fortsatt ikke et klart svar på om valgene vi tar er et resultat av gener eller kulturell og sosial kontekst vi vokser opp i. Siden 1920-tallet har det blitt gjort økende mengder forskning på partnervalg og bakgrunnen for de valgene vi gjør. Darwins fetter Francis Galton skapte frasen 'nature versus nurture': Et konsept som gjenspeiler psykologiens generelle teori, og kan trekkes inn mot det teoretiske fundamentet i menneskelig seksuell seleksjon. 'Nature' representerer evolusjonære teorier. 'Nurture' representerer i hovedsak sosio-kulturelle og sosio-økonomiske teorier. De omkranser sosiale, kulturelle og økonomiske kontekster med hovedfokus på samspill mellom mennesker, som ikke direkte trekkes inn mot genetiske fundamenter.

Innenfor sosio-kulturelle og sosio-økonomiske teorier er det derimot en del parallelle linjer som kan trekkes inn mot evolusjonær-baserte teorier når det gjelder rene fundamentale valg vi tar. Dette kan virke motstridende for hva sosial-baserte teorier forsøker å bevise. Sett fra andre siden kan det legges frem forslaget om at det alltid er et evolusjonsbasert grunnlag i valgene vi tar innad i partnervalg, men at det finnes individuelle

forskjeller basert på en hel mengde faktorer hvilket kan trekkes inn mot sosiale, kulturelle og økonomiske kontekster. Av den grunn baserer dette studiet seg fundamentalt sett på evolusjonsbaserte perspektiver, men sosial-baserte teorier er med på å forme utvinningen av hypoteser, estimeringen av resultatene og tas i betraktning under diskusjonen.

Det finnes mange teorier som forsøker å forklare partnerpreferanser og partnervalg. Muligens er den mest fremtredende teorien Sexual Strategies Theory (SST) fremstilt av Buss & Schmitt (1993). Her fungerer preferansene våre som strategier tilhørende kjønnnet vårt. Derimot er ikke strategiene konstante, men tilpasser seg i forhold til tidsmessig kontekst; om det søkes kort- eller langtidsforhold. SST sin teori om strategier er bakgrunnen for at begrepet *partnerstrategi* benyttes i denne studien. Følgende av disse strategiene er kvinner utviklet til å lene mot å søke langvarige forhold, mens menn heller foretrekker variasjon og mulighet for flere avkom hvilket gjør dem tilpasset mot å søke kortvarige forhold. Til tross, er dette generelle tendenser fordi kvinner kan ønske kortvarige forhold, og menn langvarige også. Dette perspektivet tar SST også stilling til.

Kvinner lener seg mot langtidsforhold og menn mot korttidsforhold, fordi SST tar utgangspunkt i Trivers (1972) sin Parental Investment Theory (PIT). Fra biologiens side vil det alltid være kjønnsforskjeller mellom menn og kvinner da man velger å investere seg seksuelt i en partner. Kvinner sin kropp kan på et minimumsnivå reprodusere gjennom graviditet, fødsel og oppfostring av barnet de første årene som gjør at det overlever. Menn sin minimale investering kan være kun parringen i seg selv. Med andre ord er ikke risikoen som fører med reproduksjon likestilt.

Skulle en kvinne søke et kort forhold, vil hun likevel se etter trekk som er gunstige dersom hun blir gravid (Buss & Schmitt, 1993, Trivers, 1972). Ifølge PIT påvirkes seksuell seleksjon av risiko og investering ved reproduksjon. Kjønnene som er nødt til å investere mer i et mulig avkom vil sannsynligvis være det mer selektive kjønn, og siden biologien har gjort at dette gjelder kvinner på et fundamentalt plan, vil kvinner være mer selektive i valgene uavhengig type forhold. Videre trekker SST linjer fra dette om hvordan kvinners strategier hele tiden handler om et langsiktig forhold, mens menn står mye friere til å velge den investeringen de vil.

Den overnevnte teorien skaper rammer for denne studiens forskning på sammenhengen mellom kjønn, partnerstrategi og psykologiske partnerkvaliteter. Disse rammene leder frem til denne studiens problemstilling:

Hvordan vurderer menn og kvinner psykologiske partnerkvaliteter (partnerpreferanser) i en romantisk partner, betinget av partnerstrategi (om de er orientert for kort- eller langtidsforhold)?

Empirisk forskning har funnet en sterk sammenheng mellom enkelte kvaliteter og partner-seleksjon; blant annet utseende, sosial status, intelligens, karakter (dvs. ærlighet og oppriktighet) og humor (Buss & Barnes, 1986; Feingold, 1992). Todosijevic, Ljubinkovic og Arancil (2003) undersøkte hvilke trekk som er mest lukrative og fant at dette var oppriktighet (sincerity), lojalitet, snillhet (tenderness), reliabilitet og kommunikasjon. Fra et evolusjonært perspektiv predikeres det at kvinner først og fremst er interessert i ressurser. Menn vektlegger fysisk attraksjon (utseende) mer enn kvinner gjør (Feingold, 1992). Sagt med andre ord søker kvinner etter sosial og materiell proviant for seg selv og

avkom, mens menn søker fruktbarhet. Barret, Dunbar og Lycett (2002) fant at kvinner konsistent vektlegger både utseende og sosiale ferdigheter, mens menn vektlegger utseende over alt annet.

Utseende er dermed viktig for begge kjønn. Kvinner benytter det som indirekte indikator for ressurser; både materielle og genetiske (Buss & Schmitt, 1993), fordi ytre trekk forteller noe om fysiske forutsetninger som igjen sier noe om en mann sin evne for inntekt av ressurser. For eksempel kan fysiske maskuline trekk være et tegn på god helse (Rhodes et al. 2003; Thornhill & Gangestad 2006), og gode gener (Gangestad et al., 2007). Menn benytter utseende som strategi for fertilitet, fordi utseende hos kvinner viser å gi indikasjoner på reproduktiv helse. For eksempel er forholdet mellom hoftene og midje vist å være indirekte referanse til kvinnens evne til å unnfange (Zaadstra et al., 1993) og kognitive evner hos avkom (Lassek & Gaulin, 2008). Ytre trekk vil også si noe om kvinnens hormonelle status; om hun har fullført puberteten eller som et forsøk på å se om hun er i overgangsalder (Buss, 2012). Av denne grunn har menn en større sannsynlighet enn kvinner for å ønske en yngre partner (Cameron et al. 1977), og er generelt mer opptatt av alders-perspektivet enn kvinner (Woll, 1986).

Generelt sett er kvinner det mer selekterende kjønn for begge typer forhold, fordi hennes minimale foreldreinvestering er høyere enn en mann sin (Castro & Lopez, 2011). PIT fremlegger at det tryggeste og definitivt mest gunstige vil være at en kvinne orienterer seg for langvarig inntekt av ressurser; hvilket vil si et langtidsforhold. Kvinner legger søkelys på en mann sin evne og ønske til å investere både tid og krefter i henne og avkom, og sorterer ut dette gjennom fokus på indre kvaliteter som egner seg for dette; rikdom, generøsitet, intellekt, dominanse, kultivert, lik,

snill og forståelsesfull (Schwarz & Hassebrauck, 2012; Cunningham et al., 1997). For eksempel fant Jones et al. (2005) at dominanse økte som preferanse ved eggøsning, og dominant oppførsel kan gi direkte fordeler ved at man får bedre tilgang til materielle ressurser (Sadalla et al. 1987).

For begge kjønn øker kravene i langtidsforhold. Flere trekk undersøkes, og både indre og sosiale øker i viktighet (Fletcher et al., 2004; Li & Kenrick, 2006). Ifølge SST er menn utviklet til å først og fremst søke korttidsforhold (Buss & Schmitt, 1993; Li & Kenrick, 2006), fordi det gir størst mulig avkastning på reproduksjon; flere mulige befruktninger gir flere mulige avkom. Derimot foreslår samme teori at det lønner seg for menn å investere litt (dvs. forplikte seg), ettersom det øker sjansen for en kvinne av «high mate value» (dvs. gode reproduktive evner, men også høyere sannsynlighet for evner som bedrer både overlevelsesrate og kvaliteten i partnerskapet i langtidsperspektiv). I tillegg mener SST at kvinners strategier egentlig er utviklet til å overføre menn til et mer langtekkelig perspektiv (Buss & Schmitt, 1993). Mange kvinner velger nemlig å ikke gi tilgang til menn før de har forpliktet seg noe, som en taktikk for langvarig tilgang til ressurser. Cunningham (1997) foreslår at indre trekk (eksempelvis ærlighet, snillhet) har en overordnet viktighet i søken på langtidsforhold, fordi det reflekterer en persons evne til å gi vedvarende emosjonell stabilitet i forholdet. Ifølge SST kan menn sin reproduktive suksess ligge i å finne en kvinne med «high mate-value», fordi det vil medføre gode gener og tilgang til en kvinne over tid hvilket øker sjansen for befruktning. Positive, indre attributter (eksempelvis intelligens, ærlighet) vektlegges av begge kjønn i langtidsperspektiver (Regan & Berscheid, 1997; Kenrick et al., 1992), og en kvinnes

reproduktive suksess ligger i å finne ressurser, hvilket hun sannsynligvis får i partner med slike kvaliteter (Buss & Schmitt, 1993; Regan et al. 2000).

Oppsummert (fra et evolusjonært perspektiv) er menn utviklet til å fokusere mest mulig på reproduksjon. For å øke sannsynlighetene for dette søker menn i størst grad korttidsforhold, og har en overordnet høy preferanse på utseende ettersom det indikerer fertilitetsstatus. Kvinner ser etter ressurser og er åpne for begge typer forhold; men er utviklet til å få en mann forpliktet til et langtidsperspektiv. – Deres preferanser går fra ytre i korttidsforhold til indre i langtidsforhold, ut ifra hvilke ressurser de prioriterer. Menn bør investere litt fordi det øker sjanse for overlevelse på avkom, tillegg til økt sjanse for befruktning grunnet konstant tilgang til samme kvinne. Forpliktelse øker også muligheten for gode gener for menn, fordi forpliktelse øker sannsynligheten for en kvinne av «high mate value». For å finne en kvinne «verdige» forpliktelsen er menn sin strategi å se etter både utseende og indre trekk i langtidsforhold (Buss & Schmitt, 1993).

Tross at evolusjonære teorier har robuste funn i forklaring av partnerpreferanser og partnervalg, fremla Dawkins (2006) at Darwins teori plassert i en moderne verden gir en overraskende konsekvens: Tydeligvis har små påvirkninger på overlevelse en stor påvirkning på evolusjon. Muligens kan dette kobles til sosial status og samfunnsstruktur, fordi dette er påvist å ha påvirkning på partnerpreferanser. En kvinne på søken etter ressurser vil være sensitiv til sosiale signaler en mann gir, fordi høy status kan implisitt linkes til hans inntekt eller tilgang til ressurser (Regan et al., 2000). Ettersom tilgang på ressurser er sterkt koblet til egalitarisme og velferdsstater, er det å forvente at samfunn med større grad av

likestilling vil senke kvinners behov – og preferanse for status og ressurser (Moore et al. 2010). Studier gjort i kulturer med mindre grad av likestilling og reprodutiv frihet viser at sosial status og ressurser er svært attraktivt for kvinner (Kasser & Sharma, 1999). Fra 1939 til 1996 har kvinner og menn sine preferanser beveget seg mot å bli likere innenfor utseende, finansielle prospekter og generell gjensidig tiltrekning (Buss et al., 2001). Et replikasjonsstudium gjort 20 år etter første studie ble gjennomført, viste forskjeller i preferanser hos begge kjønn (Bech-Sørensen & Pollet, 2016). Et hovedpoeng er at studien ble gjort i en av verdens mest egalitære samfunn (Sverige), hvor funnet konkluderte med at partnerpreferanser har utviklet seg evolusjonært, men er formbare av sosio-økonomiske trender. Zentner & Mitura (2012) bekrefter tendensen mellom status, ressurser, kultur/ samfunn og partnerpreferanser, hvor økt likestilling i et samfunn assosieres med mindre forskjeller i partnerpreferanser mellom menn og kvinner. Videre viste enda en studie gjort i Sverige ingen signifikant forskjell mellom preferansene til menn og kvinner (Gustavsson et al. 2008). Dermed er det tydelig at partnerreferanser ikke kun defineres av evolusjon, men er aktivt formet av det sosiale livet rundt oss.

Sosio-kulturelle og sosio-økonomiske teorier postulerer ikke en konkret strategi eller konkrete mål bak partnervalg. Heller kan det virke som at vi parrer oss ved tilfeldighet. Dette står i kontrast til grunnlaget i SST og PIT. Reiss sin «Wheel Theory Of Love» (WTOL) (1960) og Lewis sin modell om «Dyadic formation» (1973) setter *likhet* mellom partner som sentral drivkraft og som selve kjernen i partnervalg. Med andre ord er likhet hoved-grunnlaget i hvorfor vi velger partneren vi gjør. Valget blir tatt ut ifra hvor lik man er innenfor sosiale og kulturelle variabler (dvs. utdanning, religiøs oppdragelse og status). Kerckhoff og Davis (1962) har en teori om at partnere først filtreres på bakgrunn av like sosiale

attributter; for eksempel religiøs tilhørighet og sosial klasse. Etter dette sjekkes vedkommende for indre verdier som går på kvaliteter og oppførsel. Felles for alle tre teoriene er *likhet* som preferanse, men også en svært simpel teori om menneskers fremgangsmåte innen partnervalg, hvilket tilsynelatende legger heller opp til tilfeldigheter ved partnervalg. Videre blir de kritisert av SST, fordi det er ikke en konkret biologisk grobunn for hvorfor man skal velge partner primært basert på likheter.

Forskning finner en del jevne funn innenfor de mulige sammenhengene mellom partnervalg, partnerpreferanser og kjønn. Oppsummert er partnerpreferanser og partnervalg påvirket av sosiale, kulturelle og økonomiske kontekster. Det ligger grunnlag for å forklare valgene vi tar både fra evolusjonære og sosio/ økonomiske perspektiver. Men, de fleste analyser er målt med bruken av ett item i hver analyse (single-item measures), uten tilstrekkelig undersøkelse av mulige interaksjonseffekter mellom både kjønn og partnerstrategi. Dette har på en side gitt tydelige svar og sammenhenger på det som er undersøkt, men fyldigere sammenhenger i et større bilde gjenstår fortsatt å bli diskutert tilstrekkelig. De fleste analyser sjekker enten korttid- eller langtidsforhold separat, hvilket utelater å se mulige sammenhenger i interaksjonseffekter. Bond (1988) foreslo bruken av faktoranalyse som metode for å sortere ut itemsene som vil representere partnerpreferansene. Videre er det blitt lite diskutert hva interaksjonseffekter kan forklare av partnerpreferanser koblet til kjønn og lengde på forhold. Et unntak for dette er en artikkel av Mehmetoglu og Määttänen (2020), som ser på partnerpreferanser i lang- og kortidsforhold, analyserer interaksjonseffekt, og har benyttet fler-item analyse. Videre er deres undersøkelse gjort i et egalitært samfunn (Norge) og det konkluderes med at dette kan ha påvirket resultatene. Generelt sett finnes store likheter mellom mitt og denne studien, men min undersøkelse tar deres artikkel et steg videre i den forstand at her

kontrolleres det for variabler (materialisme & egalitarisme) som skal representere sosiale/ økonomiske forhold. Dette har ikke Mehmetoglu og Määttänen (2020) gjort.

For å måle partnerpreferanser er en gjennomgående fremgangsmåte å skalere variabler ut ifra viktighet/ preferanse; dette skal deltaker svare på. Spørreundersøkelse med kvantitativ skalering blir mye brukt, kvalitativ tilnærming er ikke vanlig. Hill (1945) var første til å utvikle et utgangspunkt hvor 18 trekk skulle bedømmes. Shackelford et al. (2005) tok disse 18 trekkene og ba deltakere bedømme dem på en fire-punkt skala fra unnværlig til uviktig/ irrelevant. Gjennomgående er at man benytter partnerpreferanser som avhengig variabel som man enten skal bedømme (rate), eller bestemme hvor mye man investere i prosentmessig – men her gjøres prosentverdi om til nivå/ skala. Li et al. (2002) ba folk på flyplass om å designe en ideell langtidspartner, og fant utvalg for partnerpreferanser gjennom en undersøkelse: Deltakere ble spurt om hvilke trekk som er viktig i en langtidspartner, og de 10 trekkene som ble nevnt mest ble til utvalget av trekk/ preferanser. Bakgrunnen til deltakere skaper en simulering de svarer ut fra; Castro og Lopez (2011) fikk deltakere til å se for seg ulike partner-situasjoner og man skulle bedømme trekk fra 1 – 5 basert på hva man *hadde* tenkt.

Fra et evolusjonært perspektiv predikeres det at kvinner vil være mer ytre fokuserte i korttidsforhold og mer indre fokuserte i langtidsforhold. Menn derimot vil ha gjennomgående fokus på utseende i både kort- og lengre orientering, vil generelt preferere utseende mer en kvinner, men vil ha større preferanse for indre trekk i langtidsforhold. Sexual Strategies Theory legger opp til at det er en interaksjonseffekt, men det predikeres at

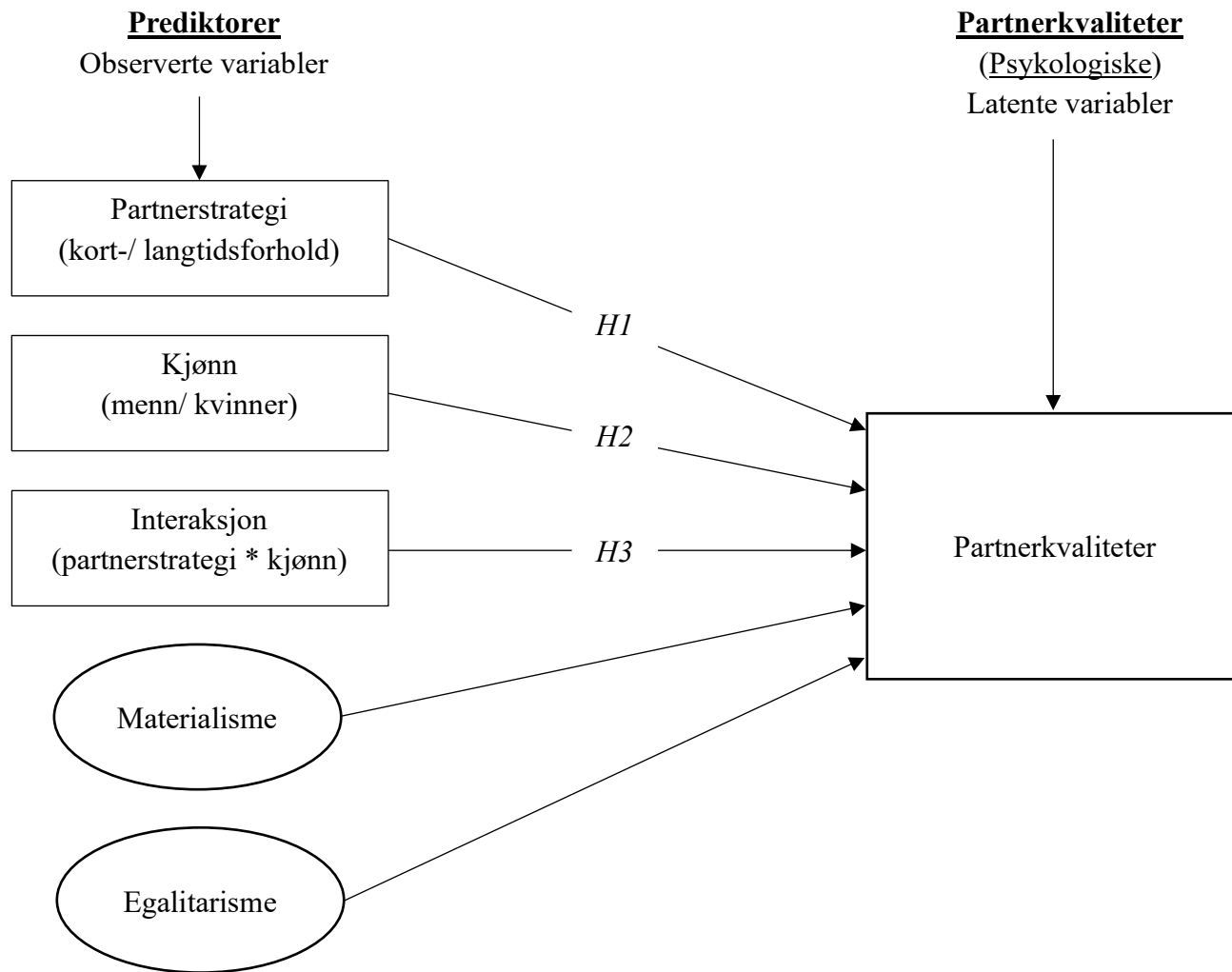
alle resultater kan bli påvirket av sosiale/ kulturelle/ økonomiske faktorer (egalitarisme & materialisme) og at resultatene må sees i lys av dette.

Grunnet at egalitarisme og materialisme stiller som kontekstuell informasjon har de ikke egne hypoteser, men er lagt inn som kovariater i analysene. Dette leder frem til hypotesene nedenfor, og se Figur 1 for representasjon:

H1: Det er forskjeller i partnerpreferanser ut ifra om du søker etter kort- eller langtidsforhold.

H2: Det er forskjeller i partnerpreferanser mellom kvinner og menn.

H3: Det er forskjeller i partnerpreferanser ut ifra om du søker etter kort- eller langtidsforhold, betinget av kjønn.

Figur 1. Forskningsmodellen som inkluderer individuelle hypoteser

Metode

Deltakere

Datainnsamlingen ble gjennomført fra et bekvemmelighetsutvalg ($N = 1179$) via spørreskjema; opprinnelig 1179 respondenter med aldersspenn 18 - 55 år, men etter eksklusjonsbehov var det endelige utvalget på 855 ($N = 855$) deltakere. Kravet for deltakelse var å være student og over 18 år. Få respondenter var over 30 år og ble ansett å ha lite til felles med de under 30; ut ifra studiens fokus ble disse fjernet etter anbefaling fra veileder. Studiet inkluderte bare heteroseksuelle da en del var bifile/ aseksuelle. Denne eksklusjonen er hovedårsaken i at utvalgene ble redusert betraktelig. Følgelig ble det til et utvalg som holdt seg mer eller mindre innenfor én generasjon med aldersspenn på 18-30 år. Gjennomsnittsalderen ($M = 22$) var 22 år, og kjønnsfordelingen var 63% kvinner og 37% menn.

Prosedyre

For å rekruttere deltakere ble det laget flyers med en QR-kode som førte vedkommende til undersøkelsen. Av praktiske årsaker anså vi også flyer som et tilgjengelig, brukervennlig og praktisk kommunikasjonsmiddel for å få spredd undersøkelsen. I tillegg bidrar en slik kommunikasjonsmetode til anonymitet og frivillig deltakelse gjennom at QR-koden kan scannes uten at vi er til stede. Flyersene ble synliggjort på ulike vis. Gruppen eller bekjente fordelte arkene manuelt på universiteter i Trondheim, Tromsø og Oslo – på bord, i lesesaler og kantine og liknende. Flyeren ble delt noe digitalt: På universitetsplattformen til studenter som tok faget biologi 1 på Dragvoll campus/ Norges naturvitenskapelige universitet (NTNU), og Handelshøyskolen BI Trondheim delte flyeren på 15 digitale skjermer på deres

campus. Mange deltakere ble også rekruttert via promotering i forelesninger på tvers av flere campuser, og undersøkelsen ble delt via private sosiale medier-plattformer av alle i gruppen. Videre tok vi også kontakt med faglærere på NTNU og promoterte undersøkelsen i pausen til forelesninger. Promoteringen i forelesning bidro ikke direkte til anonymitet og frivillig deltakelse, men vi formidlet verbalt at undersøkelsen i seg selv var frivillig og anonym og sørget for å være raskt ute av forelesningssalen for å ikke påvirke hvem som deltok og ikke, samt ikke huske hvem vi så.

I undersøkelsen ba vi ikke om sensitive detaljer eller personopplysninger. Veilederen vår var på NSD sine hjemmesider for å melde inn denne undersøkelsen før vi startet. Der fikk han en del spørsmål han svarte på én og én, og på slutten fikk han en automatisert vurdering fra NSD om at prosjektet ikke var meldepliktig; som et resultat av hans svar på disse spørsmålene. Det var heller ikke noen kombinasjon av bakgrunnsvariabler som kunne lede til identifisering av respondentene. – Derfor har vi blant annet ikke spørsmål om studieretning. Videre satte vi i gang egne tiltak for anonymisering: Dvs. vi unngikk åpne spørsmål, la opp til et stort utvalg, og benyttet Nettskjema. Videre sto det tydelig i innledningen av spørreskjemaet at «Du kan hoppe over spørsmål du ikke ønsker å svare på...». I tillegg hadde undersøkelsen et svaralternativ som åpnet for at respondenten kunne la være å svare på skala-spørsmålene. Disse tiltakene ble implementert for å redusere – og helst unngå – mulige ubehag som kunne oppleves hos respondentene. Veileder vurderte også at studien ikke trengte å gå via REK da det ikke var noen sensitive eller helsemessige variabler i spørreskjemaet, og denne beslutningen ble støttet av forskningsrådgiver på instituttet. Til slutt da datainnsamlingen var ferdig hadde det heller ikke kommet noen tilbakemeldinger om ubehag eller lignende opplevelser fra deltakerne

Målinger og variabler

Avhengige variabler

I tråd med hypotesene har dette studiet skapt en forskningsmodell (se Figur 1) som definerer *partnerpreferanser* som avhengige variabler, *kjønn* og *partnerstrategi* som uavhengige variabler, og *egalitarisme* og *materialisme* som kovariater. Utgangspunktet for partnerpreferanser var en liste («mate selection criteria»: Tilsvarende begrepet partnerkvaliteter benyttet i denne studien) utviklet av Schwarz og Hassebrauck (2012). Med opprinnelig 64 items utviklet de 12 faktorer: Snill og forståelsesfull, dominant, behagelig (pleasant), intellektuell, rik (wealthy) og generøs, fysisk attraktiv, kultivert, humor, sosial, kreativ og huslig (domestic), reliabel, og lik”. Mehmetoglu & Määttänen (2020) benyttet seg av samme itemliste, men skapte en tilpasset versjon hvor de til slutt fikk 31 items isteden for 64, som også førte til 12 faktorer. De 31 itemsene fra den tilpassede listen til Mehmetoglu og Määttänen ble egne items og spørsmål basert på i spørreskjemaet, men etter å ha oversatt og tilpasset itemsene til norsk, ble den endelige listen på 32 items (se Tabell 2) som representerte partnerpreferanser. Deltakerne – uavhengig av hvilken av de tre spørreskjemadelene man svarte på – ble bedt om å angi «hvor viktig de vurderte» hver av de 32 item-preferansene i enten en potensiell partner (korttid) eller nåværende partner (langtid). For eksempel skulle man svare på hvor viktig man vurderte kvaliteten *forståelsesfull* å være, i en potensiell korttidspartner. Svaralternativene var etter ordinal skala rangert fra 1 (ikke viktig i det hele tatt) – 5 (veldig viktig), med et sjette nivå; «vet ikke».

Uavhengige variabler

Kjønn er definert som mann og kvinne, og *partnerstrategi* er definert som korttidsforhold og langtidsforhold. De er representert som dummyvariabler i datasettet, hvor mann og korttidsforhold kodet som 0, mens kvinne og langtidsforhold er kodet som 1.

I spørreskjemaet ble *kjønn* definert som «mann og kvinne», men kan kunne også krysse av på «annet»: Dette gjaldt både hvilket kjønn du identifiserte deg som og hvilket kjønn du var interessert i. Grunnet pågående samfunnsdebatter om kjønnsnøytralitet, fri seksualitet og liknende kunne man velge å krysse av på «annet» i kjønnnet du identifiserer deg som, og som bifil («både gutter/ menn og jenter/kvinner») eller aseksuell («ingen») i seksuell preferanse. Deltakere som svarte «annet» ble eliminert fra dataen fordi dette ikke passet inn i problemstillingen: Dette gjaldt 163 deltakere på grunn av kjønn eller seksuell legning; hvor 111 svarte bifil aseksuell, og noen av deltakerne ble også ekskludert av andre kriterier. *Partnerstrategi* ble definert som hvorvidt du var på søken etter et korttidsforhold, søken etter langtidsforhold, eller om du allerede var i et forhold, og ble indikert gjennom spørsmålet «Er du i et forhold på nåværende tidspunkt?» hvor man kunne svare ja eller nei. Videre ble det operasjonalisert ved å spørre om hvordan man ville beskrive sitt nåværende forhold, hvor svaralternativene inkluderte «Kortvarig (one-night stand eller liknende)», «Langvarig (samboer, kjæreste etc)», og «Usikker». Det ble skapt tre ulike spørreskjemadeler med de to uavhengige variablene: En tilpasset deltakere orientert for korttidsforhold, en for deltakere orientert for langtidsforhold, og en for de som var i forhold. Man ble fortløpende sendt til tilpasset spørreskjemadel ut ifra svarene man gav. Spørsmålene og svaralternativene ble også automatisk tilpasset hvorvidt du huket av som «mann», «kvinne» eller «annet».

Kovariater

For å kontrollere for sosiale/ kulturelle og økonomiske forhold ble 10 items målt som skulle representere egalitære og materielle verdier (se Tabell 3). Fem items representerte egalitære verdier; for eksempel «Jeg mener alle burde ha en lik sjanse og like mye å si», og fem items representerte materielle verdier; eksempelvis «Jeg ser opp til andre som har dyre hjem, biler, klær, tilbehør eller liknende». Deltakerne skulle indikere «Hvor enig de var i følgende utsagt» på skala fra 1 (Helt uenig) – 5 (Helt enig), med sjette alternativ; «vet ikke». Det ble kjørt en faktoranalyse (se Tabell 3) og testet for reliabilitet på itemsene (se Tabell 5), hvor resultatet ble de to faktorene *materialisme* ($\alpha = .73$) og *egalitarisme* ($\alpha = .78$). Faktorene gav mening og reliabiliteten var relativt høy. Av den grunn ble de lagt til som latente variabler i forskningsmodellen.

Statistiske analyser

Alle analyser er kjørt med programmet SPSS. Det ble kjørt en faktoranalyse på de 32 itemsene som representerte partnerpreferansene (se Tabell 2). Analysen tok frem 9 faktorer, men noen items overlappet innenfor flere faktorer. Med utgangspunkt i teori (Schwarz & Hassebrauck, 2012, Mehmetoglu & Määttänen, 2020) tvang jeg analysen til å plassere ladningene innenfor 12 faktorer, fundamentert i at det er samme antall faktorer Schwarz & Hassebrauck og Mehmetoglu & Määttänen endte opp med. Resultatet gav 12 tydelige faktorer som stemmer godt overens med tidligere teoretiske måleinstrumenter, og faktorene gav mening i forhold til datasettet. Tross store likheter til teori nevnt ovenfor ble egne navn

gitt til faktorene grunnet tilpasning til eget datasett, men navnene ble dobbeltsjekket i henhold til teori, og overlapper naturligvis med faktornavnene i teorien siden utgangspunktet for items var hentet derifra.

Chronbach's alpha er akseptabel – til relativt høy på de fleste faktorene (se Tabell 4), med unntak av faktorene *snill* ($\alpha = .52$) og *lik* ($\alpha = .51$).

Disse verdiene er relativt lave, men kan godkjennes på bakgrunn av at dette først og fremst er en utforskende studie. Felles for begge faktorene er at de har færre observerte variabler enn majoriteten av de andre faktorene, noe som kan bidra til at koeffisienten blir lavere enn resten. Samtidig er det to unntak til dette, fordi faktorene *huslig* ($\alpha = .72$) og *ambisiøs* ($\alpha = .83$) har også kun to observerte variabler, men likevel relativt høy reliabilitet.

Et mulig argument for hvorfor reliabiliteten er relativt lav på faktorene *snill* og *lik* kan være at Cronbach's Alpha er sensitiv for antall variabler som deltar i analysen. Reliabiliteten på faktorene kan muligens styrkes dersom antall items i hver faktor er likestilt.

Alle reliabilitetsmålene kan man si er godkjent til denne typen forskning, og sammen med teoretisk grunnlag støtter dette opp under at det var et solid og klokt valg å tvinge frem 12 faktorer, fremfor å hente ut de 9 som opprinnelig ble fremstilt av analysen.

Etter faktoranalysene har de 12 avhengige variablene (partnerpreferanser) blitt regressert på kjønn og partnerstrategi ved å kontrollere for materialisme og egalitarisme.

Analyse

Her presenterer jeg først deskriptiv statistikk (Tabell 1, 2, 3, 4, 5), deretter regresjonsanalyser (Tabell 6) hvor det er benyttet multipl regressjon for å estimere modellen.

Deskriptiv statistikk

Tabell 1 viser antall deltakere for hver avhengige variabel, standardavvik og deskriptiv statistikk for dummyvariablene *kjønn* (kvinne) og *partnerstrategi* (langtidsforhold) som benyttes i hypotesetestingen. Blant de 12 avhengige variablene skåret deltakerne i snitt høyest på *ambisiøs* ($M = 6.68, SD = .76$), *forståelsesfull* ($M = 4.45, SD = .58$), *snill* ($M = 4.36, SD = .61$), *kultivert* ($M = 4.23, SD = .72$) og *humoristisk* ($M = 4.19, SD = .72$). Deltakerne skåret lavest på de psykologiske kvalitetene *huslig* ($M = 2.97, SD = .95$) og *rik* ($M = 2.12, SD = .86$). Av de resterende egenskapene skåret respondentene høyere på *reliabel* ($M = 3.89, SD = .82$), *utseende* ($M = 3.89, SD = .72$) enn på *sosial* ($M = 3.23, SD = .82$), *intellektuell* ($M = 3.17, SD = .58$) og *lik* ($M = 3.02, SD = .74$).

Tabell 1

Antall, gjennomsnitt og standardavvik av variablene, samt fordelingen av dummyvariabler

Latente variabler	N	M	SD		
Forståelsesfull	842	4.45	.58		
Intellektuell	842	3.17	.81		
Kultivert	842	4.23	.72		
Huslig	842	2.97	.95		
Ambisjøs	840	3.68	.76		
Sosial	840	3.23	.82		
Humoristisk	842	4.19	.72		
Snill	842	4.36	.61		
Reliabel	841	3.89	.49		
Utseende	842	3.89	.72		
Rik	842	2.12	.86		
Lik	841	3.02	.74		
Materialisme	842	2.80	.75		
Egalitarisme	838	4.11	.68		
Dummyvariabel	N	Antall 1	Antall 0	Prosent 1	Prosent 2
Kvinne	843	531	312	63	37
Langtidsforhold	843	764	79	91	9

Tabell 2 viser resultater fra faktoranalysen gjort på de avhengige variablene/ partnerpreferanser. Alle items hadde en faktorladning på over 0.5, med ett unntak; itemet *selvsikker* som hadde høyest ladning under faktoren sosial (selvsikker = .45). Tre items hadde faktorladning rundt 0.5 (*høyt utdannet* = .51, *hjelpsom* = .58, *ærlig* = .58). De høyeste ladningene lå rundt 0.9 (*målbevisst* = .94, *intellektuell* = .92, *veloppdragen* = .92

trofast = .92, ambisiøs = .91, gode manerer = .91, humoristisk = .90, er til å stole på = .90, empatisk = .89, snill = .88, pent utseende = .88, like interesser = .88, høy status = .87, morsom = .87, utadvendt = .86). De resterende faktorene lå over 0.7 (omtenksom = .73, like meninger = .75, spontant = .77, suksessrik karriere = .78, høflig = .78, flink til å lage mat = .79, flink til å gjøre husarbeid = .79, vittig = .81, belest = .82, forståelsesfull = .83, rik = .84, sexy = .84, attraktiv = .84).

Tabell 2*Resultater fra faktoranalyse for psykologiske partnerpreferanser (N = 843)*

Variabler	Forståelsesfull	Intellektuell	Kultivert	Huslig	Ambisios	Sosial	Humoristisk	Snill	Reliabel	Utseende	Suksessrik	Lik	Kommunalitet
Omtenksom	.73	-.02	.05	.01	-.04	-.03	.00	.16	.01	-.05	.06	-.05	.68
Empatisk	.89	.00	.00	.06	-.07	-.12	.04	.04	-.11	.00	.02	.04	.76
Forståelsesfull	.83	.05	-.08	.00	.02	.06	-.06	-.06	.11	.01	-.05	-.01	.70
Selvsikker	.19	.03	.13	-.14	.34	.45	.06	-.25	-.03	.08	-.02	-.03	.64
Målbevisst	-.05	-.02	.01	.06	.94	.00	-.03	-.02	.01	-.04	-.03	.02	.83
Ambisios	-.04	-.01	-.09	.06	.91	-.07	.02	.05	.02	.05	.05	.01	.81
Hjelpsom	.05	.07	.07	.06	.24	.05	-.03	.58	.05	-.05	-.05	.00	.62
Snill	.07	-.10	-.02	-.04	-.09	.08	.05	.88	.02	.08	-.02	-.05	.78
Intellektuell	.04	.92	-.03	-.10	.05	-.01	.06	-.07	.02	.07	-.16	-.06	.77
Belest	-.02	.82	.02	.10	-.09	.03	.00	-.01	.00	-.04	.04	.05	.73
Høyt utdannet	.01	.51	.03	-.03	-.01	-.02	-.11	.01	.00	-.01	.48	.06	.695
Rik	.00	-.08	-.02	.11	-.02	.01	.03	-.03	.05	.03	.84	-.05	.712
Høy status	.01	-.08	-.02	-.03	-.12	.14	.04	-.09	.03	.05	.87	.00	.732
Suksessrik karriere	.01	.01	.02	-.01	.19	-.06	-.01	.09	-.07	-.02	.78	-.01	.750
Pent utseende	-.02	-.04	.01	-.03	-.05	-.07	-.04	-.07	.04	.88	.11	.00	.781
Sexy	-.05	.08	.01	.11	-.01	.03	.03	.10	-.05	.84	-.08	-.03	.754
Attraktiv	.03	.00	-.01	-.07	.06	-.01	-.01	.06	.00	.84	.02	.03	.719
Gode manerer	.03	-.05	.91	.08	-.01	-.02	-.01	-.09	-.07	.04	.03	-.04	.789
Veloppdragen	-.05	-.01	.92	.07	.00	-.06	.04	-.07	.06	.00	-.03	.01	.826
Høflig	-.03	.06	.78	-.09	-.08	.07	-.03	.21	.01	-.03	-.03	.02	.715
Vittig	-.05	.10	-.03	-.03	.05	-.02	.81	.13	-.08	.05	.01	.02	.724
Humoristisk	.01	.00	.04	.01	-.05	-.02	.90	-.09	.09	-.03	.01	-.04	.808
Morsom	.02	-.05	-.01	.03	.00	.03	.87	.02	.00	-.04	.03	.04	.789
Utadvendt	-.09	-.04	.02	-.15	.01	.86	-.01	.14	-.03	-.09	.17	.04	.749
Spontant	-.05	.06	-.09	.36	-.15	.77	-.02	.03	.03	.04	-.10	-.02	.689
Flink til å lage mat	.06	-.01	-.01	.79	.08	.12	.03	-.05	-.05	-.02	.06	-.01	.736
Flink til å gjøre husarbeid	.02	-.03	.09	.79	.06	-.07	-.03	.03	.04	.02	.02	.04	.746
Ærlig	.12	-.11	.04	-.06	-.02	.05	-.01	.09	.58	.08	-.03	.18	.521
Trofast	-.02	.02	.01	.04	.06	-.05	.00	-.06	.92	-.04	.05	-.10	.831
Er til å stole på	-.04	.07	-.03	-.02	-.01	.00	.02	.05	.90	-.01	.00	.00	.822
Like interesser	-.01	-.07	-.01	-.01	.08	.09	-.02	-.05	.00	.02	-.11	.88	.731
Like meninger	.01	.08	-.01	.05	-.07	-.09	.04	-.03	.01	-.02	.10	.75	.650
Eigenverdi	1.50	1.17	2.10	1.82	1.50	1.44	1.24	1.17	1.09	.95	.83	.74	
% av varians	5	4	7	6	5	4	4	4	3	3	3	2	
Totalvariens	74												

Notat: Faktorladninger over .50 er i uthevet skrift; Ekstraksjonsmetode var principal components analysis; rotert med Promax med Kaiser normalization

Tabell 3 viser resultater fra faktoranalysen gjort på kovariatene *egalitarisme* og *materialisme*. Alle ladninger ligger mellom 0.6 – 0.8. Itemsene med høyest ladning er; *ser opp til de som har dyre hjem...* (.77) og *jeg mener at alle skal bry seg...* (.77), etterfulgt av; *jeg mener at en alltid bør finne...* (.74), deretter; *jeg verdsetter litt ekstra luksus...* (.73), *jeg mener at en skal være snill...* (.73), *jeg mener at en skal verdsette alle...* (.73). Itemsene med lavest ladning var; *jeg tror at livet mitt ville blitt bedre...* (.64), og *jeg er opptatt av å ha ting og personlige...* (.65). De to resterende itemsene ligger i det midtre sjiktet; *jeg opplever at de som har flere ting er...* (.67) og *jeg mener at alle burde ha en lik sjanse...* (.69).

Tabell 3

Resultater fra faktoranalyse for egalitarisme og materialisme (N = 843)

Variabler	Egalitarisme	Materialisme	Kommunalitet
Ser opp til de som har dyre hjem, biler, klær, tilbehør eller liknende	.02	.77	.59
Jeg verdsetter litt ekstra luksus i livet mitt	.09	.73	.52
Jeg er opptatt av å ha ting og personlige prestasjoner som imponerer andre	-.03	.65	.43
Jeg opplever at de som har flere ting er lykkeligere enn de som har færre	-.09	.67	.47

Jeg tror at livet mitt ville blitt bedre, dersom jeg hadde enkelte ting jeg ikke har i dag	.00	.64	.41
Jeg mener at en skal være snill mot alle andre mennesker	.73	-.00	.53
Jeg mener at en alltid bør finne måter en kan hjelpe andre på	.74	-.02	.56
Jeg mener at alle skal bry seg om hvordan alle andre har det	.77	.06	.59
Jeg mener at en skal verdsette alle mennesker som de er, nettopp fordi vi alle er mennesker	.73	-.02	.53
Jeg mener at alle burde ha en lik sjanse og like mye å si	.69	-.03	.47
Eigenverdi	2.83	2.26	
% av varians	28	23	
Total varians %	51		

Notat. Faktorladninger over .50 er i uthevet skrift; Ekstraksjonsmetode var Principal Components Analysis; rotert med promax med Kaiser normalization

Tabell 4 viser hvilke items som er slått sammen til de avhengige variablene og resultater fra reliabilitetsanalyse. Reliabilitetsanalysen viser godkjent til relativt høy reliabilitetsverdi på alle faktorer. Faktoren *kultivert* har høyest Alpha ($\alpha = .84$), etterfulgt av *ambisiøs* og *humoristisk* hvor begge har lik verdi ($\alpha = .83$), deretter *suksessrik* ($\alpha = .81$) og sist *utseende* ($\alpha = .80$). Faktorene med lavest verdi er *lik* ($\alpha = .51$), *snill* ($\alpha = .52$) og *sosial* ($\alpha = .62$). I det midtre sjiktet er faktorene *huslig* ($\alpha = .72$), *intellektuell* ($\alpha = .73$) og *reliabel* ($\alpha = .76$).

Tabell 4

Oversikt over sammenslåing, og Cronbach's Alpha for avhengige variabler (N = 843)

Variabler	α	Variabler	α	Variabler	α
Forståelsesfull	.78	Ambisiøs	.83	Reliabel	.76
Omtenksum		Målbevisst		Ærlig	
Empatisk		Ambisiøs		Trofast	
Forståelsesfull				Er til å stole på	
Intellektuell	.73	Sosial	.62	Utseende	.80
Intellektuell		Selvsikker		Pent utseende	
Belest		Utadvendt		Sexy	
Høyt utdannet		Spontant		Attraktiv	
Kultivert	.84	Humoristisk	.83	Suksessrik	.81
Gode manerer		Vittig		Rik	
Veloppdragen		Humoristisk		Høy status	
Høflig		Morsom		Suksessrik karriere	

Huslig	.72	Snill	.52	Lik	.51
Flink til å lage mat		Hjelpsom		Like interesser	
Flink til å gjøre husarbeid		Snill		Like meninger	

Tabell 5 viser hvilke items som er slått sammen til de to koviariatene *materialisme* og *egalitarisme* og resultater fra reliabilitetsanalyse.

Reliabilitetsmålingen viser en akseptabel verdi på *materialisme* ($\alpha = .73$), og en akseptabel til relativt høy verdi på *egalitarisme* ($\alpha = .78$).

Tabell 5

Oversikt over sammenslåing og Cronbachs Alpha for *materialisme* og *egalitarisme* (N = 843)

Variabler	α
Materialisme	.73

Ser opp til andre som har dyre hjem, biler, klær eller liknende

Jeg verdsetter litt ekstra luksus i livet mitt
Jeg er opptatt av å ha ting og personlige prestasjoner som imponerer andre

Jeg opplever at de som har flere ting er lykkeligere enn de som har færre

Jeg tror at livet mitt ville blitt bedre, dersom jeg hadde enkelte ting jeg ikke har i dag

Egalitarisme .78

Jeg mener at en skal være snill mot alle andre mennesker

Jeg mener at en alltid bør finne måter en kan hjelpe andre på

Jeg mener at alle skal bry seg om hvordan alle andre har det

Jeg mener at en skal verdsette alle mennesker som de er, nettopp fordi vi alle er mennesker

Jeg mener at alle burde ha en lik sjanse og like mye å si

Tabell 6 viser resultater fra regresjonsanalyser gjort på de 12 avhengige variablene, estimert opp mot de fire prediktorene *kjønn*, *partnerstrategi*, *materialisme* og *egalitarisme*. Det er rapportert ustandardisert beta, signifikansnivå, standardfeil, justert determinasjonskoeffisient og interaksjonseffekt. Adjustert determinasjonskoeffisient er benyttet for å unngå «optimistiske» verdier da det er en del prediktorer med. Grunnet at ingen interaksjonseffekter er signifikante er hovedeffekter uten interaksjonseffekt presentert. Interaksjonseffektene er lagt til som informativ kolonne helt til høyre.

Tabell 6

Resultater fra multippel regresjonsanalyse av faktorene med interaksjonseffekt (N = 837)

Uavhengig	Kjønn	Partnerstrategi	Materialisme	Egalitarisme	R ² (adj.)	Interaksjon
Avhengig						
Forståelsesfull	.19 (<.001***) [.04]	.49 (<.001***) [.06]	-.04 (.066) [.02]	.23 (<.001***) [.03]	.19	-.09 (.461) [.13]
Intellektuell	.17 (.003**) [.06]	.10 (.284) [.10]	.12 (.001***) [.04]	.04 (.368) [.04]	.02	-.17 (.379) [.20]
Kultivert	.31 (<.001***) [.05]	.08 (.310) [.08]	.18 (<.001**) [.03]	.20 (<.001**) [.04]	.12	.15 (.353) [.17]
Huslig	.33 (<.001***) [.07]	.22 (.042*) [.11]	.27 (<.001***) [.04]	.07 (.162) [.05]	.08	.14 (.534) [.22]
Ambisiøs	-.04 (.862) [.24]	.31 (.002**) [.10]	.19 (<.001***) [.04]	.10 (.024*) [.05]	.09	-.19 (.359) [.21]
Sosial	-.27 (.167)	-.36 (<.001***)	.08 (.016*)	.10 (.005**)	.06	-.10 (.544)

	[.19]	[.08]	[.03]	[.04]		[.17]
Humoristisk	.31	.03	.03	.11	.06	.00
	(<.001***)	(.763)	(.368)	(.004**)		(.998)
	[.05]	[.08]	[.03]	[.04]		[.17]
Snill	.28	.45	-.01	.18	.17	.03
	(<.001***)	(<.001***)	(.704)	(<.001***)		(.855)
	[.04]	[.07]	[-.03]	[.03]		[.14]
Reliabel	.08	.73	-.01	.05	.21	-.02
	(.015*)	(<.001***)	(.779)	(.022*)		(.826)
	[.03]	[.05]	[.02]	[.02]		[.11]
Utseende	-.29	-.34	.27	-.03	.14	.04
	(<.001***)	(<.001***)	(<.001***)	(.371)		(.793)
	[.05]	[.08]	[.03]	[.04]		[.16]
Suksessrik	.42	-.17	.42	-.04	.18	-.16
	(<.001***)	(.069)	(<.001***)	(.306)		(.396)
	[.06]	[.09]	[.04]	[.04]		[.19]
Lik	.32	-.01	.08	.07	.06	-.13
	(<.001***)	(.924)	(.012*)	(.055)		(.466)
	[.05]	[.09]	[.03]	[.04]		[.18]

Notat: [] = standardfeil , () = p-verdi, * p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Resultater

Resultatene viste en klar sammenheng mellom partnerpreferanser og partnerstrategi, hvilket betyr at hypotese H1 ble støttet. Preferansene *forståelsesfull*, *huslig*, *ambisiøs*, *snill* og *reliabel* er viktigere for langtidssøkende enn korttidssøkende, hvor *reliabel* hadde størst forklarings effekt blant begge prediktorene ($B = .73, p < .001$). Preferansene *sosial* og *utseende* er viktigst for korttidssøkende. Etersom flere av kvalitetene var preferert hos langtidssøkende kan det sies at interessen for psykologiske partnerkvaliteter øker når man er orientert etter et langtidsforhold, da det kontrollens for kjønn, materialisme og egalitarisme.

Det var også en klar sammenheng mellom kjønn og partnerpreferanser, hvilket vil si at hypotese H2 også ble støttet. Kun to analyser var ikke signifikante, og videre viste resultatene at kvinner foretrakk alle kvalitetene (*forståelsesfull*, *intellektuell*, *kultivert*, *huslig*, *humoristisk*, *snill*, *reliabel*, *suksessrik* og *lik*) mer enn menn, med unntak av *utseende* fordi dette trekket var viktigere for menn enn for kvinner. Konsekvent kan man ut ifra disse resultatene si at partnerpreferanser er viktigere for kvinner enn menn.

Først ble interaksjonseffekt mellom partnerstrategi og kjønn testet på alle de 12 latente variablene. Analysene viste at det ikke var noen statistisk signifikant interaksjonseffekt på noen av de 12 partnerpreferansene. Med andre ord betyr dette at partnerpreferansene for menn og kvinner ikke endret seg ut ifra om du var orientert for et korttid- eller langtidsforhold, og at hypotese H3 ikke ble støttet. På en annen side bekrefter dette at

resultatene fra estimeringen av de to andre hypotesene er konstante for kjønn og partnerstrategi, da det kontrolleres for partnerstrategi, materialisme og egalitarisme.

Diskusjon

Oppsummering og diskutering av resultater opp imot teori

Et overordnet blikk på prediktoren kjønn viser at kvinner i større grad enn menn har interesse for partnerpreferanser som angår psykologiske partnerkvaliteter. Unntaket er kvaliteten *utseende*, hvor menn har mer interesse enn kvinner. I overført betydning kan resultatene bety at kvinner vektlegger indre kvaliteter mer enn menn, hvilket gjør at menn tolkes som mer ytre fokuserte; på utseende, og kvinner mer indre fokuserte; på psykologiske partnerkvaliteter. Denne tolkningen står i tråd med tidligere funn (Buss & Schmitt, 1993; Castro & Lopes, 2011; Regan et al., 2000; Shackelford et al., 2005). Det var predikert at menn vil ha større preferanse for utseende, hvilket ble støttet av resultatene. I tillegg står resultatet i tråd med Barret, Dunbar og Lycett (2002) som fant at menn vektlegger utseende over alt annet. Fra et foreldreinvesteringsperspektiv gir det også mening, ettersom menn benytter utseende til å bedømme fruktbarhet og reproduktiv helse (Buss & Schmitt, 1993; Feingold, 1992).

Resultatene står i tråd med både SST og PIT sin predikering om at kvinner er det mer selektive kjønn, ettersom kvinner mente alle trekk (med unntaket av *utseende*) var viktigere enn det menn mente. Kvinnens minimale investering er mer risikofyllt, og det gjør dem mer selektive (Trivers, 1972). Deres fokus på å finne en partner som både evner og ønsker å investere tid og krefter i både henne og avkom gjenspeiler at de legger mest

vekt på indre kvaliteter. Schwarz & Hassebrauck (2012) fant et utvalg av kvaliteter kvinner burde mene er viktige for å kunne sortere ut slike menn (rikdom, generøsitet, intellekt, dominanse, kultivert, lik, snill og forståelsesfull), og det utvalget overlapper i stor grad med resultatene.

Ifølge SST er kvinners strategier utviklet til å egentlig overføre menn i et langvarig perspektiv, og gir dem ikke nødvendigvis tilgang med mindre de har investert litt – selv i et korttidsforhold. Dette vil være lettere å oppnå hos en person som er *forståelsesfull, intellektuell, huslig, humoristisk, snill, reliabel, suksessrik* og *lik*, fordi det er lettere å bygge et partnerskap med slike kvaliteter enn hos eksempelvis en mann som er dum, slem, upålitelig, sta og ulik. I tillegg er det også lettere å «overføre» menn i noe mer langvarig dersom de bærer kvalitetene kvinner verdsatte mest, fordi slike kvaliteter leder til kommunikasjon og samarbeid hvilket ofte også leder til lengre partnerskap. Videre er det å anta at dersom mannen opprinnelig ønsket et korttidsforhold, vil trekk som å være *forståelsesfull, intelligent* og *suksessrik* implisitt fortelle at deres foretrukne partnerstrategi muligens ikke er like fastlåst, men kanskje bare en forbipasserende eller tilfeldig preferanse. En mann som mangler forståelse, er dum og fattig vil nok være mer sta på sitt ønske om å eksplisitt begrense seg til korttidsforhold.

Oppsummert viser prediktoren partnerstrategi at de fleste partnerpreferansene blir vurdert som viktigere i langtidforhold enn korttidsforhold.

Forklaringen av resultatene til partnerstrategi er fundamentert i mange av de samme argumentene som forklarer kjønnsforskjellene ovenfor, fordi mye overlapper. Med andre ord er resultatene som forventet, fordi når man søker et langvarig forhold øker selektiviteten for en mulig partner hos begge kjønn (Fletcher et. al, 2004; Sprecher & Regan, 2002). Fra perspektivet til PIT var dette også forventet grunnet større sjanse for

reproduksjon i et langvarig forhold (Woodward & Richards, 2005; Trivers, 1972), og derfor er man også mer selektiv. Fletcher et al. (2004) og Li og Kenrick (2006) fant at både sosiale og indre kvaliteter øker i viktighet i langtidsforhold. Delvis stemmer dette med resultatene. Indre partnerkvaliteter viser seg å være viktigere i langtidsforhold enn i korttidsforhold og ettersom dette innebar kvalitetene *forståelsesfull, huslig, ambisiøs, snill* og *reliabel*. Derimot er preferansen for *sosial* høyere i korttidsforhold enn i langtidsforhold, og står i kontrast til Fletcher et al. og Li og Kenrick sine funn.

I samvær med *sosial* var *utseende* også viktigere i korttidsforhold enn langtidsforhold. Ifølge SST er resultatene slik som teorien predikerer, ettersom menn i større grad er kodet for å se etter ytre trekk som vil være gunstige for reproduksjon, mens kvinner heller er kodet til å se etter kvaliteter som vil sikre en mann som forblir i et langtidsforhold. Her bekrefter Cunningham et. al (1997), Gangestad (1993) og Regan & Berscheid (1997) dette, ved at deres funn viser at ytre attributter settes mer i fokus da man vurderer kortvarige forhold, og indre da man vurderer langvarige. Dermed var det predikert at *utseende*; variabelen som i størst grad handler om ytre attributter, ville være viktigst i et kortvarig forhold, og resultatene stemmer over ens med dette.

SST legger tydelig frem svært ulike strategier mellom menn og kvinner i forhold til partnerstrategi, men kvinner og menn har noen like utfordringer å løse i langtidsforhold: Utfordringer omkring *lojalitet (commitment)*, *gode foreldre-kunnskaper (parenting skills)* og *gen-kvalitet*. Preferansen som nærmest kan kobles til å løse utfordringen rundt lojalitet er *reliabel*. Dette var den høyeste forklaringseffekten blant begge

prediktorene og kan muligens kobles inn til disse dilemmaene. Menn løser dette gjennom å finne partnere som er lojale og trofaste for å forhindre seksuelt utroskap (Buss & Schmitt, 1993), men kvinner opplever også risiko på dette området i forhold til emosjonell utroskap (Cunningham et al., 1997). Denne risikoen er størst for dem i et langtidsperspektiv, fordi emosjonell utroskap risikerer at langvarig inntekt av ressurser heller går til en annen. Derfor er det noe overraskende at deres generelle preferanse for reliabilitet er lav ($B = .08$), men fra motsatt side kan det også bety at deres preferanse er relativt likestilt med menn sin. Dette gir mening i forhold til både lang- og korttidsperspektiv; fordi kvinner søker ressurser i begge typer forhold, og menn gir ressurser i begge typer forhold men undersøker hvem de med trygghet kan gi ressursene over tid.

Kvinner sin strategi for å løse utfordringer knyttet til langtidforhold er å finne partnere med ressurser, og å finne partnere som ønsker å investere ressursene i henne og eventuelle barn (Buss & Schmitt, 1993). Dermed gir det mening at det er høy forklaringseffekt på *ambisiøs*, ettersom denne kvaliteten kreves for å tilegne seg nødvendige ressurser. SST bekrefter også spesifikt at kvinner orientert for langvarige forhold bør se etter et utvalg observerbare trekk (cues), hvor en av dem er «ambisjon» (Buss & Schmitt, 1993). Ved variabelen *ambisiøs* var det også høyere effekt på materialisme ($B = .19, p < .001$) enn egalitarisme ($B = .10, p = .024$), og kan bekrefte at denne variabelen kan kobles inn mot ressurs-yting.

En annen utfordring kvinner må løse ved langtidforhold er vedvarende emosjonell stabilitet til seg og eventuelle avkom. Samtidig, dersom det er tilfelle at menn ønsker å investere like mye som kvinner i et forhold, vil seksuell seleksjon opptre likt i begge kjønn (Trivers, 1972). Dette vil si

at kvinner har behov for emosjonell stabilitet, og at menn kan ha tilsvarende behov avhengig av deres individuelle ønske. Gjennom dette perspektivet stemmer det at noen av de høyeste preferansene mellom psykologiske partnerkvaliteter og langtidsforhold er *forståelsesfull* og *snill*.

Overordnet står resultatene i tråd med tidligere funn og prediksjoner. Preferanser som er tolket enten som enkeltanalyser eller mer eller mindre som helhetlige konsepter (for eksempel når flere preferanser er argumentert for samtidig ovenfor) kan med enkelthet forklares ut ifra både empiri og teori, hvor de fleste av resultatene i denne studien ikke er banebrytende nye – de er heller som forventet. Tilsynelatende kan det derfor virke som at resultatene støtter Sexual Strategies Theory, men det er ikke tilfellet fordi det er ingen signifikante interaksjonseffekter. Først og fremst predikerer Sexual Strategies Theory en interaksjonseffekt, fordi dette støtter teoriens egne fundament i foreldreinvesteringsteori (PIT) og skaper logikken i hvorfor partnerstrategier skal finnes i det hele tatt. Konkluderende vil det dermed si at resultatene som helhet ikke støtter Sexual Strategies Theory, tross at mer eller mindre helhetlige perspektiver og enkeltperspektiver kan forklares med teorien. Det finnes derimot mulige årsaker til at dette er tilfellet. Det vil diskuteres videre og er antatt å være grunnet kontekstuelle årsaker for denne studien.

Resultater diskutert opp imot sosiale teorier

Evolusjonære teorier har fått stor støtte i forskning, ettersom teoriens prediksjoner stemmer overens med empiriske funn. Samtidig viser det seg at egalitarisme har en sammenheng med partnerpreferanser; hvor egalitarisme minker graden av forskjeller i partnerpreferanser mellom kvinner og menn (Bech-Sørensen & Pollet, 2016). Det kan hende at jo mer egalitaristisk et samfunn er, jo mer kan partnerpreferanser mellom menn og

kvinner forklares gjennom andre typer teorier (også). Studiet er gjennomført i et egalitært velferdssamfunn og dette kan ha påvirkninger på preferansene. Det kan hende resultatene hadde vært annerledes dersom resultatene hadde vært gjort i et land uten velfungerende velferdssystem. Et funn viste at grad av likestilling er assosiert med synkende grad av forskjeller i partnerpreferanser mellom menn og kvinner (Zentner & Mitura, 2012). Evolusjonsbaserte teorier foreslår at vi har basisbehov som skal dekkes av partner, men en velferdsstat dekker mange av disse basisbehovene allerede før vi ser etter en partner, hvilket gjør at fokuset kan være på «mindre primitive» preferanser, eller at samme preferanse får et annet resultat.

Kerckhoff og Davis (1962), Reiss (1960) og Lewis (1973) foreslår at likhet har en nøkkelrolle i valget av partner. Teoriene kan plasseres innenfor sosio-kulturelle teorier, og legger alle vekt på både indre og ytre kvaliteter; som religiøs tilnærming, sosial klasse og utdanning. Selv om teoriene inneholder unike aspekter er essensen at hvor lik du er din potensielle partner på slike områder utgjør grunnlaget og drivkraften i partnervalg, og dette bygger opp under at egalitære holdninger kan endre partnerpreferanser. Men, tross av at det ligger teoretisk grunnlag for at likhet kan være en avgjørende faktor i partnervalg, er det gjort lite forskning på folk sine faktiske preferanser som likhet; eksempelvis likhet i verdigrunnlag og personlighet (Regan et. al., 2000).

En mulig årsak til at det ikke finnes en signifikant interaksjonseffekt kan være rapporterings-stilen og underliggende kresenhet (choosiness) hos hvert kjønn. Eksempelvis hender det ofte at selv-rapporterte preferanser for utseende blir påvirket av ulike persepsjoner om hva attraksjon/

utseende er mellom begge kjønn, og gjør at kvinner muligens er mer kritiske i deres evalueringer (Mehmetoglu & Määttänen, 2020). For eksempel viser funn at kvinner som anser seg som mer tiltrekkende (Little et al., 2001), eller blir ansett som mer tiltrekkende av andre menn og har mer tiltrekkende utseende (Penton-Voak et al., 2003) har en sterkere preferanse for maskuline menn i langvarige forhold, enn kvinner som anser seg som mindre attraktive. Muligens er dette bakgrunnen for at kvinner generelt over er det mer selektive kjønn gjennom at de skårer høyere enn menn på de fleste itemsene, selv om dette på en annen side også er argumentert for i sammenheng med PIT.

Det er også å betrakte at itemsene benyttet for partnerpreferanser stammer tilbake til en av de første utvalgene for dette (Hill, 1945), og muligens er det litt utdatert. Det finnes grunnlag for at partnerpreferansene valgt for studiens analyser er et godt utvalg, men et annet fokus/ utvalg kunne muligens vært enda bedre. Regan et al. (2000) undersøkte også preferanser i kort- og langtidsforhold og fant at folk ikke bare vektlegger en mulig partners personlige kvaliteter (eks. ærlighet, intelligens – preferanser nærliggende utvalget i denne studien), men også hvor kompatibel de er med dette mennesket over flere dimensjoner. Andre studier som inkluderer personlighetstrekk har funnet at folk prefererer trekk som er assosiert med deres egne trekk; selv i samfunn med mer tradisjonsrettede kjønns-syn/ kjønnsroller (Atari et al., 2020). Videre fant Regan et al. (2000) at likhet var et svært ønsket trekk, og gikk forbi personlige partnerkvaliteter (dvs. kvaliteter som likner de som er benyttet i denne studien) til å heller gjelde attraksjon og sosio-økonomisk status (Vandenberg, 1972). På tvers av flere dimensjoner av likhet var personlige verdier og holdning sett på som mest viktig, etterfulgt av likheter innenfor interesser, sosiale ferdigheter og demografisk bakgrunn.

Dersom likheter innen partnerpreferanser er noe folk verdsetter mye, og dersom dette er bakgrunnen for partnervalg, kan det hende at preferanser ikke bør sentreres primært rundt holdninger og atferd, men rundt *bakgrunnen* for holdning og atferd (personlige verdier, interesser osv.). Men, skulle et slikt utvalg for partnerpreferanser være «bedre», hvordan tilviser det at det ikke er noen signifikante interaksjonseffekter? Fordi dersom likhet er bakgrunnen for partnerpreferanser, gir det ikke mening at det egentlig *er* store forskjeller mellom kort- og langtidsforhold, fordi dette er preferanser som sirkulerer seg rundt trekk man enten ikke *kan* eller *velger* å endre på ut ifra hvilket forhold du orienterer deg for.

Videre kan det hende at denne problematikken faktisk kommer til uttrykk i resultatene i denne studien. Preferansene benyttet i analysene ikke er basert rundt likhet – kun på preferanser rundt holdning og atferd. Dersom denne studiens deltakere har ubevisst skalert preferansene på bakgrunn av likhets-verdier er dette vanskelig å se i resultatene, men vil sannsynligvis komme til størst uttrykk i interaksjonseffekter som ikke er signifikante. Det er mulig at folk har valgt på bakgrunn av dette og at det stemmer, og i denne studien kan det hende at resultatene reflekterer det slik.

Studiens begrensninger

Det finnes begrensninger i datasettet som kan ha påvirket interaksjonseffekten, hvor en mulig årsak til at den ikke er signifikant kan skyldes skjev-fordelinger i datasettet. Det var 30 menn som søkte kortvarig forhold, og 282 menn som søkte et langvarig. Av kvinner var 49 deltakere orientert for korttidsforhold, mens 482 for et langvarig. Det ideelle hadde vært dersom det var et høyere antall menn og kvinner som søkte

kortvarige forhold, fordi det ville gitt nok statistisk styrke til dataen til å se om det finnes en interaksjonseffekt eller ikke, og generelt ville det vært ideelt å ha flere menn som deltok. Til slutt er det viktig å ta med at disse resultatene kun gjelder for relativt unge studenter ($M = 22$), som lever i et egalitært samfunn. Det er fort mulig resultatene hadde vært annerledes dersom aldersspennet hadde vært større, utvalget hadde bestått av mennesker i ulike livssituasjoner – ikke bare studenter, og det hadde blitt analysert i et mer materialistisk samfunn. En annen svakhet er at fleste studier som forsker på partnerpreferanser har et utvalg bestående av studenter, så dette studiet bringer ikke inn noe nytt på dette området.

Andre begrensninger: Definisjonen på kort- og langvarig forhold er relativt vag og åpner opp for en del av egen tolkning. Surra et al. (2007) legger frem at statusen man har i det man deltar i undersøkelser er lite forsket på og inkluderes sjelden i metoder, og at dette kan ha implikasjoner på hvilke svar man gir. To deltakere kan for eksempel ønske kortvarige forhold og fremstå som at de er likt orientert i datasettet, men deres status kan likevel være svært ulik: Den ene deltakeren kan nylig ha kommet ut av et langvarig forhold, den andre deltakeren kan hende aldri har vært i noe forhold. I denne situasjonen søker begge deltakerne det samme, men det er logisk å tenke at livssituasjon vil påvirke hva man foretrekker. Videre forskning kan trekke inn flere målinger i metoden som undersøker både fremtid (om man søker kort- eller langtidsforhold) og fortid (tidligere status innenfor forhold). Dersom noen søker korttidsforhold kan man eksempelvis spørre om man «har vært i et langtidsforhold», og «om dette ble avsluttet innen det siste året». Egalitarisme og materialisme kan også være relevante som kovariater i denne konteksten, for å se om bakgrunns status påvirker enten grådighet av preferanser – hvilket vil ha sammenheng med materialisme, eller om det kan påvirke likestilling/medmenneskelighet – sammenhengen med egalitarisme.

Til videre forskning vil det være interessant å ta en liknende studie, men med datautvalg fra både egalitære og mer materialistiske samfunn. Det vil være interessant å sammenlikne resultater og se om prediksjoner kan baseres på mer evolusjonære eller sosiale teorier ut ifra hvor egalitært eller materialistisk samfunnet er. Samtidig vil det også være lønnsomt å se om det finnes signifikante interaksjonseffekter mellom kjønn og partnerstrategi, hvilket betyr at man må samle inn data på en måte hvor det er fokus på å ha noenlunde like mange respondenter innenfor hver kategori. Her bør ressurser siktes mot rekruttering av menn og deltakere orientert for korttidsforhold, fordi dette studiet og Mehmetoglu & Määttänen (2020) viser at det er her man oppnår færrest respondenter.

Konklusjon

Dette studiet fant at kvinner er det mer selekterende kjønn innenfor partnerpreferanser fokusert inn mot holdning og atferd. Menn har gjennomgående en sterk preferanse på utseende, mens kvinner har dette primært i korttidsforhold. I langtidsforhold vektlegger kvinner mest indre kvaliteter, og menn vektlegger både utseende og indre kvaliteter. Sexual Strategies Theory legger opp til at partnerstrategi skal endre preferansene for begge kjønn, men det finnes ingen interaksjonseffekter som kan bevise dette i denne studien. Mulig er interaksjonseffektene påvirket av at studien er gjort i et egalitært samfunn, ettersom egalitære verdier ofte er synonymt med en velferdsstat. En slik situasjon påvirker nødvendigheten og viktigheten rundt å få dekket fundamentale behov, hvilket også er problematikken evolusjonære teorier i stor grad baserer seg på. Derfor kan justeringer innenfor denne nødvendigheten påvirke partnerpreferanser. Studien baserte seg fundamentalt sett på evolusjonære

teorier, men grunnet at det ikke resulterte noen signifikante interaksjonseffekter mellom kjønn og partnerstrategi kan ikke disse resultatene sies å støtte Sexual Strategies Theory. Mulig kan resultatene til interaksjonseffektene også skyldes item-utvalg for faktorer. Dersom det er tilfellet hadde det trolig lønnet seg å fokusere på likheter i preferanser, kontra partnerkvaliteter fokusert inn mot holdning og atferd.

Referanser

Atari, M., Chaudhary, N., & Al-Shawaf, L. (2020). Mate preferences in three Muslim-majority countries: Sex differences and personality correlates. *Social Psychological and Personality Science*, *11*(4), 533–545.

Andersson, M. (2021). Amending Darwin on “sexual selection”: A comment on Shuker and Kvarnemo. *Behavioral Ecology*, *32*(5), s. 797
<https://doi.org/10.1093/beheco/arab063>

Buss, D. M., & Barnes, M. (1986). Preferences in human mate selection. *Journal of Personality and Social Psychology*, *50*(3), 559–570.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.50.3.559>

Bond, M. H. (1988). Finding universal dimensions of individual variation in multicultural studies of values: The Rokeach and Chinese Value Surveys. *Journal of Personality and Social Psychology*, *55*, 1009–1015.

Buss, D. M., & Schmitt, D. P. (1993). Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review*, *100*(2), 204–232. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.2.204>

Buss, D. M., Shackelford, T. K., Kirkpatrick, L. A., & Larsen, R. J. (2001). A half century of mate preferences: the cultural evolution of values. *Journal of Marriage and Family*, *63*(2), 491–503. doi:10. 1111/j.1741-3737.2001.00491.x

Buss, D. M. (2012). *Evolutionary psychology* (4. utg.). Boston: Allyn & Bacon.

Barrett, L., Dunbar, R., & Lycett, J. (2002). *Human evolutionary psychology*. Palgrave: Basingstoke.

- Bech-Sørensen, J. & Pollet, T.V. (2016). Sex Differences in Mate Preferences: a Replication Study, 20 Years Later. *Evolutionary Psychological Science* 2, 171–176. <https://doi.org/10.1007/s40806-016-0048-6>
- Cameron, C., Oskamp, S., & Sparkes, W. (1977). Courtship American style: Newspaper ads. *Family Coordinator*, 26, 27-30.
- Cunningham, M. R., Druen, P. B., & Barbee, A. P. (1997). Angels, mentors, and friends: Trade-offs among evolutionary, social, and individual variables in physical appearance. In J. A. Simpson & D. T. Kenrick (Eds.), *Evolutionary social psychology*, 109–140.
- Castro, F. N., & de Araújo Lopes, F. (2011). Romantic Preferences in Brazilian Undergraduate Students: From the Short Term to the Long Term. *The Journal of Sex Research*, 48(5), 479–485. <http://www.jstor.org/stable/41319013>
- Darwin C. 1871. *The descent of man, and selection in relation to sex*. Murray, London
- Dawkins, R. (2006). *The selfish gene* (30th anniversary edition 2006). Oxford University Press Inc.
- Feingold, A. (1992). Gender differences in mate selection preferences: A test of the parental investment model. *Psychological Bulletin*, 112(1), 125–139. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.112.1.125>
- Fletcher, G. J., Tither, J. M., O’Loughlin, C., Friesen, M. & Overall, N (2004). Warm and homley or cold and beautiful? Sex differences in trading off traits in mate selection. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 659-672.
- Gangestad, S.W. (1993). Sexual selection and physical attractiveness. *Human Nature*, 4, 205–235. <https://doi.org/10.1007/BF02692200>
- Gangestad, S. W., Garver-Apgar, C. E., Simpson, J. A., & Cousins, A. J. (2007). Changes in women's mate preferences across the ovulatory cycle. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(1), 151–163. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.1.151>

Gustavsson, L., Johnsson, J., & Uller, T. (2008). Mixed support for sexual selection theories of mate preferences in the Swedish population.

Evolutionary Psychology, 6(4), 575–585.

Hill, R. (1945). Campus Values in Mate Selection. *Journal of Home Economics*, 37, 554-558.

Jones, B. C., Little, A. C., Boothroyd, L., DeBruine, L. M., Feinberg, D. R., Law Smith, M. J., et al. (2005). Commitment to relationships and preferences for femininity and apparent health in faces are strongest on days of the menstrual cycle when progesterone level is high.

Hormones and Behavior, 48, 283–290.

Kerckhoff, A. C., & Davis K. E. (1962) Value consensus and need complementarity in mate selection. *American Sociological Review*, 27, 295-303.

Kenrick, D., & Keefe, R. (1992). Age preferences in mates reflect sex differences in human reproductive strategies. *Behavioral and Brain*

Sciences, 15(1), 75-91. Doi:10.1017/S0140525X00067595

Kasser, T., & Sharma, Y. S. (1999). Reproductive Freedom, Educational Equality, and Females' Preference for Resource-Acquisition

Characteristics in Mates. *Psychological Science*, 10(4), 374–377. <http://www.jstor.org/stable/40063447>

Woodward, K., Richards, M. H. (2005). The parental investment model and minimum mate choice criteria in humans, *Behavioral Ecology*, 16(1),

57–61, <https://doi.org/10.1093/beheco/arh121>

- Little, A. C., Burt, D. M., Penton-Voak, I. S., & Perrett, D. I. (2001). Self-Perceived Attractiveness Influences Human Female Preferences for Sexual Dimorphism and Symmetry in Male Faces. *Proceedings: Biological Sciences*, 268(1462), 39–44.
<http://www.jstor.org/stable/3067730>
- Lewis, R. A. (1973). A longitudinal test of a developmental framework for premarital dyadic formation. *Journal of Marriage and the Family*, 35, 16-25.
- Li, N. P., Bailey, J. M., Kenrick, D. T., & Linsenmeier, J. A. W. (2002). The necessities and luxuries of mate preferences: Testing the tradeoffs. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 947–955. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.82.6.947>
- Li, N., P. & Kenrick, D. T. (2006) Sex Similarities and Differences in Preferences for Short-Term Mates: What, Whether, and Why. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(3), 468–489. DOI: 10.1037/0022-3514.90.3.468.
- Lassek, W. D., & Gaulin, S. J. C. (2008). Waist-hip ratio and cognitive ability: is gluteofemoral fat a privileged store of neurodevelopmental resources? *Evolution and Human Behavior*, 29(1), 26–34. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2007.07.005>
- Moore, F. R., Cassidy, C., & Perrett, D. I. (2010). The effects of control of resources on magnitudes of sex differences in human mate preferences. *Evolutionary Psychology*, 8(4), 720–735. Retrieved from <http://www.epjournal.net>
- Mehmetoglu, M., & Määttänen, I. (2020). Norwegian Men and Women Value Similar Mate Traits in Short-Term Relationships. *Evolutionary Psychology*, 18(4). <https://doi.org/10.1177/1474704920979623> (Mehmetoglu & Määttänen, 2020)

- Penton-Voak, I. S., Little, A. C., Jones, B. C., Burt, D. M., Tiddeman, B. P., & Perrett, D. I. (2003). Female condition influences preferences for sexual dimorphism in faces of male humans (*Homo sapiens*). *Journal of Comparative Psychology*, *117*(3), 264–271.
<https://doi.org/10.1037/0735-7036.117.3.264>
- Reiss, I. L. (1960) Toward a sociology of the heterosexual love relationship. *Marriage and Family Living*, *22*, 139-145.
- Regan, P. C. & Berscheid, E. (1997). Gender differences in characteristics desired in a potential sexual and marriage partner. *Journal of Psychology & Human Sexuality*, *9*, 25-37.
- Regan, P. C., Levin, L., Sprecher, S., Christopher, F. S., & Gate, R. (2000). Partner preferences: What characteristics do men and women desire in their short-term sexual and long-term romantic partners? *Journal of Psychology & Human Sexuality*, *12*(3), 1–21. DOI: 10.1300/J056v12n03_01
- Rhodes, G., Chan, J., Zebrowitz, L. A., & Simmons, L. W. (2003). Does Sexual Dimorphism in Human Faces Signal Health? *Proceedings: Biological Sciences*, *270*, 93-95. <http://www.jstor.org/stable/3592271>
- Sadalla, E. K., Kenrick, D. T., & Vershure, B. (1987). Dominance and heterosexual attraction. *Journal of Personality and Social Psychology*, *52*, 730–738.
- Sprecher, S. & Regan, P. C. (2002). Liking some things (in some people) more than others: Partner preferences in romantic relationships and friendships. *Journal of Social and Personal relationships*, *19*, 463-481.

- Shackelford, T. K., Schmitt, D. P., & Buss, D. M. (2005). Universal dimensions of human mate preferences. *Personality and Individual Differences, 39*(2), 447–458.
- Surra, C. A., Tyfany M. J. Boettcher-Burke, Nathan R. Cottle, Adam R. West, & Gray, C. R. (2007). The Treatment of Relationship Status in Research on Dating and Mate Selection. *Journal of Marriage and Family, 69*(1), 207–221. <http://www.jstor.org/stable/4622426>
- Schwarz, S., & Hassebrauck, M. (2012). Sex and age differences in mate-selection preferences. *Human Nature, 23*, 447–466.
- Trivers, R. (1972). Parental investment and sexual selection. I B. Campbell (utg.): *Sexual selection and the descent of man* (s. 136–179). Aldine de Gruyter.
- Todosijevic, B., Ljubinkovic, S., & Arancil, A. (2003). Mate selection criteria: A trait desirability assessment of sex differences in Serbia. *Evolutionary Psychology, 1*, 116–126.
- Thornhill, R. & Gangestad, S.W. (2006) Facial sexual dimorphism, developmental stability, and susceptibility to disease in men and women. *Evolutionary Human Behaviour, 27*, 131-144.
- Vandenberg, S. G. (1972). Assortative mating, or who marries whom? *Behavior genetics, 2*, 127-157.
- Woll, S. (1986). So many to choose from: Decision strategies in video-dating. *Journal of Social and Personal Relationships, 3*, 43-53.
- Zaadstra, B. M., Seidell, J. C., Van Noord, P. A. H., Te Velde, E. R., Habbema, J. D. F., Vrieswijk, B., & Karbaat, J. (1993). Fat and female fecundity: Prospective study of effect of body fat distribution on conception rates. *Obstetrical and Gynecological Survey, 48*(7), 484–486. <https://doi.org/10.1097/00006254-199307000-00022>

Zentner, M., & Mitura, K. (2012). Stepping out of the caveman's shadow: Nations' gender gap predicts degree of sex differentiation in mate preferences. *Psychological Science*, 23(10), 1176–1185. doi:10.1177/0956797612441004

